

Здравствена економија са фармакоекономијом

за студенте медицинских наука

Уредник

Проф др Михајло Јаковљевић

Крагујевац, 2014

**Здравствена економија са фармакоекономијом
за студенте медицинских наука**

Уредник:

Проф. др Михајло Б. Јаковљевић

Аутори :

Проф. др Михајло Б. Јаковљевић
Проф. др Слободан Јанковић
Проф. др Душан Ђурић
Прим. др Мира Вуковић
Проф. др Драган Миловановић
Доц. др Дејана Ружић Зечевић
Др Дејан Стевановић
Мр фарм. сци Тања Новаковић
Проф. др Наташа Ђорђевић
Прим. др сци Милена Гајић Стевановић
Др Драгана Атанасијевић
Асс др Немања Ранчић
Проф. др Нела Ђоновић
Асс мр фарм. Оливера Миловановић
Асс мр фарм. Александра Ковачевић
Др Војислав Ђупурдија
Асс мр. фарм Милена Јуришевић
Проф. др Мирјана Антуновић
Проф. др Викторија Драгојевић Симић
Проф. др Зорица Лaziћ
Проф. др Мирјана Варјачић
Проф. др Веселин Дицков
Др сци фарм. Марија Петронијевић
Проф. др Мирјана Јовановић
Проф. др Жељко Мијајловић
Проф. др Марина Митровић
Проф. др Сања Коцић
Проф. др Биљана Вулетић
Проф. др Катарина Илић
Проф. др Миодраг Вељковић
Др Ана Ранковић
Др Јована Ранчић
Доц. др Јасмина Миловановић
Др Александар Даговић
Доц. др Марко Фолић
Доц. др Срђан Стефановић
Др Наталија Михајловић
Мр фарм. Марко Антуновић

Аутори речника појмова:

Соња Ђурић, дипл. филолог
Александра Лазовић, дипл. економиста
Проф. др Душан Ђурић
Проф. др Михајло Б. Јаковљевић
Прим. др Мира Вуковић
Др Дејан Стевановић
Прим. др сци Милена Гајић Стевановић
Мр фарм. сци Тања Новаковић

Аутори индекса појмова:

Дејана Савић
Ана Жугић

Рецензенти:

Проф. др Момир Миков, Медицински факултет Универзитета у Новом Саду
Проф. др Владимир Ранковић, Економски факултет Универзитета у Крагујевцу
Др фарм. Марко Обрадовић, Компанија GfK SE, Нирнберг, СР Немачка

Издавач:

Факултет медицинских наука Универзитета у Крагујевцу

За издавача:

Проф. др Предраг Чановић, декан

Технички уредник: Ана Жугић

Лектор: Дејана Савић

Штампа:

СВЕН, Ниш, Стојана Новаковића 10

Тираж 300

ISBN 978-86-7760-082-2

Крагујевац, 2014

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

614:33(075.8)

ЗДРАВСТВЕНА економија са фармакоекономијом
: за студенте медицинских наука / [Михајло Б.
Јаковљевић ... [и др.]. - Крагујевац :
Факултет медицинских наука, 2014 (SVEN d.o.o. Niš).
- 594 стр. ;
25 cm

Тираж 300. - Српско-енглески речник стручних појмова и
израза: стр. 548-564. -
Енглеко-српски речник стручних појмова и
израза: стр. 565-582. - Библиографија уз свако поглавље. -
Регистар.

ISBN 978-86-7760-082-2

1. Јаковљевић, Михајло Б., 1978- [аутор] [аутор додатног
текста]

а) Здравство - Економски аспект

COBISS.SR-ID 207514636

Фармакоекономија као субдисциплина здравствене економије

Проф. др Драган Миловановић,

Катедра за фармакологију и токсикологију, Факултет медицинских наука,
Универзитета у Крагујевцу; Служба за клиничку фармакологију,
центар „Крагујевац“, Крагујевац

Савремена друштва се суочавају са растућим трошковима здравствене заштите тако да издвојена средства све више оптерећују неједнакости. Због тога постоји значајан интерес стручне али и шире јавности да се намењени здравству користе што је рационалније могуће. Међутим, за ову појаву су бројни, сложени и међусобно испреплетани узрочно-последичних односа и могућих консеквенци донетих одлука, зато ни мало једноставно и представља велики изазов. Чини се да здравствене заштите делује унутар заједнице и у себе инкорпорира социо-културолошке специфичности додатно усложњавајући проблем. Мултидисциплинарни приступ, у коме би учешће имали медицинских и друштвених наука али и других области ван академског миљеа тако и изван њега, се чини зато оптималном примена економских принципа у организацији здравствене заштите највероватније, биће све више неминовност. Зато сви учесници у процесу треба да се упознају са релевантним законитостима и методама економије, здравствене економије, а у области фармакоекономије.

Економски принципи од значаја за здравствену економију

Економија је дисциплина која проучава одлучивање и коришћења расположивих ресурса у сврху обезбеђивања живота људи и њихове заједнице. Економија, такође, развија и организује помоћу које се разумевају околности у којим се одлуке доносе и њихове будуће последице. Први услов за потребу разматрања и примене економије јесте околност да постојећи захтеви превазилазе расположиве ресурсе, условима када не постоје никаква ограничења у том смислу, помоћ економије није потребна. Међутим, скоро по правилу, како индивидуално тако и колективно, друштвеном плану, могућности су лимитиране. У тим околностима, када се одлука се доноси код постојања две или више алтернатива, различити обим и квалитет ресурса и имају различити значај за доносиоца одлуке. Сходно процењеној вредности врши се избор приоритета и предност се даје оним одлукама које обезбеђују коришћење датих ресурса обезбеди остваривање највеће користи.

Методологија процене потрошње лекова и медицинских услуга

Проф. др Драган Миловановић

Институт за фармакологију и токсикологију, Факултет медицинских наука
 Универзитета у Крагујевцу; Служба за клиничку фармакологију, Клинички
 центар „Крагујевац“, Крагујевац

Познавање обима и структуре употребе лекова и медицинских услуга представља један у могуће проблеме који се тичу недовољно рационалног коришћења здравствених ресурса. Зато су аналитички поступци у овој области од великог значаја за планирање и извођење одговарајућих фармако-економских анализа јер омогућавају одређивање приоритета у процесима рационализације фармакотерапије. У терминолошком смислу, „потрошња“ и „потрошња“ могу да се користе као синоними премда поједине научне групе радије препоручују први термин. Разлог за то је намера да се коришћења ресурса у здравству и других роба и услуга на фармако-економском тржишту направи одређена дистинкција имајући у виду различитост здравствене економије. У англосаксонској литератури се за ове термине понути „utilization“, „use“, „usage“ и „consumption“.

Методологија процене употребе лекова

Брзина и развој лекова, уз глобалну дисеминацију фармацеутског производа у другој декади 20. века су резултирали увођењем бројних лекова у клиничку праксу. Ови процеси су такође створили услове за изражавање хетерогености у погледу образаца фармакотерапијске примене међу различитих средина. Развој медицине засноване на доказима, који је повећао је захтеве за хармонизацијом лекарске праксе, уз уважавање локалних специфичности и захтева индивидуалних пацијената. Зато је настала потреба да се методологија праћења употребе лекова стандардизује и на међународном нивоу како би резултати студија биле упоређивање у временским и просторним одредницама.

Иницијатива у овој области је дата од стране истраживача из разних земаља која је формализована почетком 1980-их, оснивањем интернационалног центра Светске здравствене организације за методологију процене лекова, при Норвешком институту за јавно здравље у Ослу. Један је концепт Анатомско-терапијско-хемијске (АТЦ) класификације лекова и дефинисаних дневних доза, као основне статистичке јединице мерења јединачких медикамената. Сви лекови који се налазе у клиничкој примени су разврстани у групе и подгрупе, са укупно 5 нивоа хијерархије а свакој групи је додељен одговарајући алфанумерички код са седам позиција.